

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд, представен за присъждане на образователна и научна степен „д о к т о р” по научна специалност „имунология”, шифър 01.06.23

Автор на дисертационния труд – д-р Галина Любомирова Велева – докторант към Катедра „Клинична лаборатория, клинична имунология и алергология” при Медицински университет – Плевен

Научен ръководител – Доц. д-р Емилияна Илиева Конова, д.м.

Тема на дисертационния труд „Флуоцитометрично изследване на тромбоцитно-левкоцитни агрегати при жени с репродуктивни неуспехи асоциирани с тромбофилия”

Рецензент: проф. Иван Райчев Кехайов, дбн. ИБИР-БАН

Ръководителят на темата е насочил докторантката към тема с несъмнено фундаментално и клинично-практично приложно значение. Очевидно е, че разработката на този дисертационен труд е свързана с ежедневната практика на Катедрата по клинична лаборатория, клинична имунология и алергология – Медицински Университет, гр. Плевен. Основен метод за практичното разработване на темата е създаването *ex vivo* флуоцитометрично определяне на постъпилите в цяла кръв тромбоцитно-левкоцитни агрегати.

Ръководителят на докторантката и научният колектив в Катедрата работят през последните години много усилено в диагностиката и

лечението на жени с репродуктивни неуспехи. Приоритетни успехи са цитирани в публикации у нас и в чужбина.

Актуалност на разработвания в дисертацията проблем

През последното десетилетие бяха публикувани редица експериментални и клинични данни, утвърждаващи съществуването на повишени нива на тромбоцитно-левкоцитни агрегати в серумите на болни с различни заболявания – доказан сепсис, захарен диабет, автоимунни смущения, онкологични и инфекциозни заболявания. Докторантката е отбелязала в дисертацията си усъвършенстване на лабораторните протоколи за флоуцитометрично определяне на нивата на тромбоцитно-левкоцитни агрегати.

Както бе вече споменато, ръководителят на докторантката доц.Емилияна Конова е насочила изследванията на кандидатката към проследяване на нивата на тромбоцитно-левкоцитните агрегати при жени с доказан инфертилитет. Получените данни биха дали на научния колектив към Катедрата, възможността за проследяване и въвеждане на ефективност на лечението при антитромботични смущения

Оценка на качествата на литературния преглед.

Прегледът на свързаните с темата на дисертацията литературни източници е разгърнат на 32 компютърни страници. Очевиден е бил стремежът на докторантката да издири, резюмира и анализира най-съществените данни от публикуван през последните години значителен литературен материал. При конструирането на литературния преглед са цитирани общо 303 автора на латиница и един цитат на кирилица. Значителен брой от цитираните автори са публикували през последните пет години.

След кратки уводни думи, очертаващи същността и важността на разработвания в дисертацията проблем, докторантката е пристъпила към анализа на публикуваните в литературата данни, свързани със собствените

експериментални постановки. В шест основни раздела аналитично са представени данните върху съществени елементи и процеси, повлияващи неблагоприятен изход в протичането и усложненията на бременността. С особен интерес са разгледани ролята на тромбоцитно-левкоцитните агрегати при различни заболявания и значението на това състояние при инфертилитета на жената.

В заключение: структурата, изложението и анализът на литературните източници в литературния преглед заслужават висока оценка. С ясен, научно-издържан език, логично са представени най-съществените литературни данни свързани с темата на дисертационния труд.

Цел и задачи на дисертационния труд.

След кратък и смислен анализ на литературните данни, обобщени в заглавието „Дискусионни и нерешени въпроси” докторантката е определила целта и задачите на своя труд. – да оцени *„участието на PLA в патогенезата на репродуктивните неуспехи, асоциирани с тромбофилия и значението им в прогнозата и изхода на бременността”*. За реализирането на така поставената цел са конкретизирани шест експериментални задачи.

Оценка на раздел „Материали и Методи”

Разделът „Материали и Методи” е изложен на осем компютърни страници. Докторантката е описала приложените в отделните експериментални разработки методи и техники. Твърде подробно е описан приложението от докторантката метод на флоуцитометричното изследване – техника, която авторката прилага при изследването на групи жени. Данните на софтуерните статистически компютърни програми Statgraphics v.4.0 и EXCEL Статистическата достоверност на независимите извадки Kruskal-Wallis test както и Mann-Whitney W test – сравнени са медианите от резултатите на изследваните групи. Личното ми становище за текстът на

раздела би могъл да се разшири за да придобие обем, който би помогнал на всеки млад експериментатор да го възпроизведе.

Оценката ми за този важен за образователната степен раздел, осигуряващ получаването на информативни и публикуеми резултати е сравнително добра.

Анализ и оценка на получените в дисертацията резултати.

Получените в процеса на експерименталните разработки резултати са систематизирани в пет основни раздела и са изложени на 22 компютърни страници. Докторантката е отдала най-голяма тежест на резултатите от изследванията си в които е използвана техниката на флоуцитометрично проследяване на тромбоцитно-левкоцитни агрегати при жени с доказан неуспех в репродукцията. Приемам това предпочитание на авторката като логично, тъй като в действителност данните от тези изследвания носят приоритетен характер.

В резюмиран вид най-съществените резултати биха могли да се сведат до следното:

- отново бих искал да изтъкна постиженията на докторантката в модифицирането и практичното приложение на флоуцитометричния метод при определяне на тромбоцитно-левкоцитни агрегати в серумите на здрави и болни жени. Изводът при прегледа на представените данни в докторантурата определят този метод като високо специфичен и с възможности за приложение в лаборатория с необходимото методична готовност.

- авторката ни дава данни за нивото на тромбоцитно-левкоцитни агрегати в серумите на жени с нормална бременност. В тези изследвания е предоставена референтната стойност на тромбоцитно-левкоцитни агрегати в популация от български жени – факт със стойност за следващи експериментални проучвания.

- като приоритетни са данните от флоуцитометричното изследване на тромбоцитно-левкоцитни агрегати при значителен брой жени с доказан инфертилитет в процеса между бременностите, така и в хода на определена бременност.

- показател с приносен характер са данните за значението на вродени или придобити фактори за тромбофилия върху нивата на тромбоцитно-левкоцитни агрегати преди бременността и в процеса на бременността.

Оценка на раздел обсъждане на резултатите.

Върху 22 компютърни страници е направен критичен анализ на получените в експерименталните разработки резултати. Отделни данни са съпоставени и дискутирани с вече публикувани от други автори резултати по третирания в докторантската теза проблем. Текстът на този раздел, освободен от повторения на вече описани данни дава ясна представа за стойността на изложените резултати. Обсъждането следва описаните в раздел „резултати” по-съществени лични данни. Похвално е обстоятелството, че докторантът изказва и свои лични схващания и предположения по дискуссионни данни, обсъждани в нашата и международна литература.

В заключение, оценявам положително този важен раздел, в който безспорно се разкрива теоретичната подготовка и възможностите за критичен анализ на млад изследовател.

Становище относно личния принос на докторантката в рецензирания труд.

Дисертационният труд на д-р Галина Велева е планиран и разработен по ръководството на доц.д-р Емилияна Конова, чиито научни интереси през последните години са свързани с теоретичните и клинично-приложни изследвания по проблемите на репродуктивните неуспехи. В течение на докторантурата д-р Велева е публикувала осем научни съобщения, три от които са с висок импакт фактор –общо $IF=4.07$. Участвувала е в шест наши и

един международен научен форум с текст, на който тя е първи автор – факт, който безспорно очертава личното и участие в реализирането и анализа на експерименталните постановки, отразени в цитираните трудове.

З а к л ю ч е н и е

Възложеният ми за рецензиране дисертационен труд е разработен в сроковете на докторантура по специалност „имунология”. Поставените на докторантката експериментални задачи са част от интензивно разработван в Катедра „Клинична лаборатория, клинична имунология и алергология” при Медицински Университет – Плевен научен проблем. В тази секция д-р Велева е имала благоприятната възможност да работи и се учи в ерудирана научна среда. В течение на кандидатурата авторката е публикувала осем научни съобщения – три от които са с висок импакт фактор. Взела е участие в шест наши и един международен научен форум с текстове, на които тя е първи автор.

Личната ми оценка за научната стойност на този труд е несъмнено положителна, за което си позволявам да препоръчам на Научното жури при Медицински факултет - Плевен да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „имунология” на докторантката д-р Галина Любомирова Велева.

09. 12. 2011 г.

София

Рецензент:

Проф. Иван Кехайов